

Noord Nederlands Toneel

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 2.824.500**

Gevraagd subsidiebedrag: € 2.824.649

Over de instelling

Stichting Noord Nederlands Toneel, podiumkunsten, theater, Groningen

Stichting Noord Nederlands Toneel (hierna: NNT) is een groot theatergezelschap, gevestigd in Groningen. NNT maakt innovatief en geëngageerd totaaltheater voor een breed en divers publiek, onder artistieke leiding van Guy Weizman. Ook maakt NNT locatievoorstellingen over thema's die spelen in Noord-Nederland. De instelling werkt nauw samen met dansgezelschap Club Guy & Roni. Samen met de muziekensembles Asko|Schönberg en Slagwerk Den Haag participeren beide Groningse gezelschappen in het project NITE (Nationaal Interdisciplinair Theater Ensemble). Hierin zoeken zij naar innovatieve vormen van grotezaalproducties. Ook op het gebied van organisatie, marketing en regionale verbinding werkt NNT nauw samen met Club Guy & Roni. NNT en Club Guy & Roni dienen elk een eigen BIS-aanvraag in, de eerste in de categorie Theater en de tweede in de categorie Dans.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.9 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Noord Nederlands Toneel een subsidiebedrag toe te kennen van € 2.824.500.

NNT heeft zich met interdisciplinaire voorstellingen een heldere positie verworven in het Nederlandse veld, en vormt daaraan een belangrijke toevoeging. Het gezelschap is doorlopend op zoek naar vernieuwing en innovatie, wat zich uit in artistieke keuzes en samenwerkingen en in de zakelijke vervlechting met dansgezelschap Club Guy & Roni. De instelling initieert interessante ontwikkelingen op het gebied van educatie en publieksbenadering. Zij biedt een sterke combinatie van lokale en reizende voorstellingen en grote internationale activiteiten, en heeft een sterke binding met standplaats Groningen. Een punt van zorg is de afnemende herkenbaarheid van NNT ten opzichte van Club Guy & Roni en NITE.

De instelling reflecteert voldoende tot goed op de toepassing van de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit en Inclusie, maar formuleert vrijwel geen verbeterstappen voor de toekomst.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De raad vindt NNT een onderscheidend gezelschap in het Nederlandse theaterveld. Met haar vernieuwende aanpak slaagt de instelling erin actuele thema's op een aansprekende manier te vertalen naar het theater. Zij werkt met een gemengd ensemble van acteurs, dansers en muzikanten en daagt hen uit ook elkaars vak te beoefenen, wat ertoe leidt dat dansers acteren en muzikanten dansen. Het vakmanschap is groot. Interessante voorstellingen vond de raad met name 'GAS', over de gaswinning in Noord-Nederland (met Toneelgroep Jan Vos) en 'Er zal iemand komen' van Liliane Brakema. Ook de grotezaalvoorstellingen die het gezelschap binnen NITE maakte waren aansprekend. Hierin werden toneel, dans, kunst, muziek, mode en film gecombineerd tot een totaalervaring waarin alle disciplines gelijkwaardig zijn. De raad was met name onder de indruk van het drietalige 'Salam', dat mede dankzij het spel van Jack Wouterse een groot succes werd.

De gelijkwaardige benadering van toneel en dans is interessant, maar de raad constateert dat de signatuur van NNT ten opzichte van Club Guy & Roni en NITE daarmee soms onduidelijk wordt. De dwarsverbanden zijn duidelijk, maar het eigen gezicht van NNT dreigt enigszins uit beeld te raken door de wens totaaltheater te maken. De successen van NNT bestaan vooral uit de interdisciplinaire coproducties van NITE. Dit is mogelijk een gevolg van het vroege vertrek van Julie van den Berghe, die als artistiek leider was aangesteld om NNT een eigen gezicht te geven.

Het centrale thema voor de komende periode is 'de wereld in beweging': een helder uitgangspunt dat qua inhoud en vorm goed aansluit bij het profiel van de instelling. Zij wil minimaal drie groot gemonteerde producties maken, waarvan er twee landelijk en internationaal toeren en een op locatie wordt gemaakt. Minimaal een van deze voorstellingen is een coproductie binnen NITE. De raad verwacht dat de instelling de komende periode aan herkenbaarheid kan winnen, met het werk van de veelbelovende jonge regisseurs Eline Arbo, Liliane Brakema en Jan-Christoph Gockel (huisregisseur Münchner Kammerspiele). Net als artistiek directeur en regisseur Guy Weizman zullen zij geëngageerd, interdisciplinair theater maken voor de grote zaal. De huisdramaturg en hoofd toneel Robbert van Heuven is naast Weizman medeverantwoordelijk voor het artistieke beleid. Ook wordt huisschrijver Rik van den Bos aan het artistiek team toegevoegd. De raad heeft vertrouwen in deze keuzes.

Vernieuwing

NNT is doorlopend op zoek naar vernieuwing en innovatie. Het gezelschap functioneert naar eigen zeggen als een *dangerous safespace* waarin disciplines, makers, dansers, muzikanten en acteurs elkaar uitdagen om uit

hun comfortzone te komen en elkaars werkwijze en axioma's te bevragen, vanuit respectvolle nieuwsgierigheid. De raad waardeert deze werkwijze zeer. Ook de samenwerking met de partners binnen NITE draagt bij aan vernieuwing van de kunstpraktijk. De zakelijke vervlechting met Club Guy & Roni is eveneens vernieuwend.

De instelling voelt zich verantwoordelijk voor jong talent dat interdisciplinair theater wil leren maken. Hiervoor biedt zij het talentontwikkelingstraject 'RAW', waarin talentvolle makers in vier jaar worden begeleid om werk te maken voor de grote zaal. De afgelopen jaren doorliepen Eline Arbo en Liliane Brakema dit traject, wat resulteert in eigen grotezaalproducties in de periode 2021 – 2024. In 2021 start Mart van Berckel en in 2023 stroomt Rebekka Nilsson in. Ook krijgt modelabel MAISON the FAUX een eigen RAW-traject. De raad vindt het een zeer interessante keuze om mode toe te voegen aan de disciplines waarmee wordt gewerkt.

Met de Poetic Disasters Club bieden NNT en Club Guy & Roni een stageproject waarin dans- en acteerstagiairs een jaar lang op een onafhankelijke manier eigen werk creëren en daarnaast meespelen in de grote producties. De raad waardeert de keuze om hen met Dries Verhoeven een voorstelling in de publieke ruimte te laten maken; daaruit blijkt inzicht in de behoeften van kunstenaars van nu.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

De liquiditeit, solvabiliteit en het weerstandsvermogen van NNT waren hoog in 2017 en 2018. In 2017 hebben NNT en Club Guy & Roni een samenwerkingsconstructie opgezet met instemming van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Ook het Fonds Podiumkunsten en de gemeente Groningen gingen hiermee akkoord. De instellingen delen de kosten van directie, financiële administratie en secretariaat, volgens een verdeelsleutel die is gebaseerd op de hoogte van de structurele subsidie van beide organisaties. Ze hebben elk een eigen raad van toezicht, met dezelfde leden. Ook de planning- en controlcyclus is gelijk. De raad heeft waardering voor de succesvolle implementatie van deze organisatievorm.

NNT volgt de cao Toneel en Dans voor de beloning van vaste, tijdelijke en freelancemedewerkers. De zakelijk directeur is bestuurslid van koepelorganisatie NAPK en draagt daarmee actief bij aan de sociale dialoog over eerlijke beloning in de sector. Behalve aandacht voor de ontwikkeling van artistiek talent biedt de instelling scholingsmogelijkheden aan niet-artistieke medewerkers.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

De raad ziet interessante ontwikkelingen op het gebied van educatie en publieksbenadering en is positief over de projecten die NNT samen met Club Guy & Roni wil initiëren rond film, mode en literatuur. Deze moeten docenten meer mogelijkheden bieden om hun brede aanbod te integreren in verschillende vakken en lesprogramma's. De interdisciplinaire werkwijze komt ook op een interessante manier terug in het educatiebeleid, waarin de instelling theatereducatie combineert met dans- en muziekeducatie.

Wel oordeelt de raad kritisch over de herkenbaarheid van NNT in deze activiteiten. Zo valt op dat het gezelschap veelal kiest voor samenwerkingspartners en daarbij zelf aan zichtbaarheid inboet, bijvoorbeeld in de voorstellingen voor scholen samen met Theater de Steeg. Ook ontbreken een inhoudelijke onderbouwing van de educatieactiviteiten en concrete doelstellingen, en is de visie op publiekswerking te veel gericht op marketing.

De raad prijst de grote publieksaantallen en de mate waarin de instelling nieuw publiek weet te trekken. De locatievoorstellingen 'GAS' en 'De Poolse bruid' (met TG Echo) waren voor het lokale publiek zeer aantrekkelijk en met het spelen op festivals als Oerol en Lowlands heeft zij ook aantoonbaar een nieuw publiek bereikt. In de komende periode voorziet NNT alle grotezaalvoorstellingen van boventitels, waardoor ook niet-Nederlandstalig publiek kan worden bereikt.

Met het initiatief 'Bab Ad-daar' geeft zij bovendien ruimte aan nieuwe Nederlanders. Dit community-programma is eind 2018 op eigen initiatief opgezet door Ahmad Abdulwahab, zelf afkomstig uit Syrië. De raad vindt het interessant dat NNT hem in 2020 als publiekswerker in dienst heeft genomen. Het is echter niet duidelijk wat het verdienmodel van dit programma is en of de medewerkers worden betaald.

Geografische spreiding

NNT biedt een sterke combinatie van lokale en reizende voorstellingen en grote internationale activiteiten. De instelling heeft een sterke binding met standplaats Groningen. Zij werkt als huisgezelschap intensief samen met de podia van SPOT Groningen. Met het Noord Nederlands Orkest creëert zij de komende periode grootschalig locatietheater. Groningen is de jongste stad van Nederland, terwijl de omliggende regio juist vergrijsd. De raad ziet de binding van de instelling met de regio verslechteren als gevolg van haar afnemende herkenbaarheid. Dit vindt hij zorgelijk.

Wel is de raad positief over de regionale samenwerkingen, onder meer met het Friese theatergezelschap Tryater. Samen verkennen NNT en Tryater de mogelijkheden om tweejaarlijks een familievoorstelling voor de noordelijke

theaters te maken. Binnen Station Noord werkt de instelling aan talentontwikkeling met alle noordelijke rijksgefinancierde instellingen. Deze en enkele andere samenwerkingsverbanden wil zij de komende periode intensiveren en uitbouwen.

In haar reflectie op de aanvraag schrijft de stedelijke cultuurregio We the North dat de instelling voor Noord-Nederland van grote artistieke betekenis is, met een goede inbedding in de regio qua samenwerkingspartners en thematiek.

De instelling reist door het hele land en heeft dankzij de samenwerking met de muziekensembles Asko|Schönberg uit Amsterdam en Slagwerk Den Haag een sterke band met de Randstad. De raad is ook te spreken over de internationale activiteiten: NNT wil in Nederland laten zien dat de behoefte om interdisciplinair te werken ook elders in Europa leeft en maakt daartoe coproducties met gelijkgestemde internationale gezelschappen.

Toepassing Fair Practice Code

NNT reflecteert voldoende op de toepassing van de Fair Practice Code. De instelling bespreekt echter niet welke verbeterstappen er mogelijk zijn en hoe die de komende periode vorm moeten krijgen. Naleving van de cao Toneel en Dans vormt de basis van haar visie op *fair pay* en de code in bredere zin. Zij zorgt ervoor dat er in coproducties geen onderscheid is tussen de arbeidsomstandigheden van de verschillende betrokkenen.

De instelling draagt actief bij aan de sociale dialoog over eerlijke beloning door haar aansluiting bij koepelorganisatie NAPK, waarvan de zakelijk directeur sinds 2018 bestuurslid is. De bedrijfsvoering en financiën zijn transparant in de zin dat jaarlijks de jaarcijfers en jaarverslagen online worden gepubliceerd. De instelling geeft blijk van visie op duurzaamheid en solidariteit, door veel te investeren in scholing en ontwikkeling van medewerkers, en door aansluiting bij het Sociaal Fonds Podiumkunsten.

Toepassing Governance Code Cultuur

NNT reflecteert voldoende op de toepassing van de Governance Code Cultuur, maar formuleert geen verbeteringen voor de toekomst. Zij hanteert het raad-van-toezichtmodel. De instelling geeft blijk van zorgvuldig bestuur in de wijze waarop zij de samenwerking met Club Guy & Roni heeft vormgegeven (zie 'Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering').

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

De instelling reflecteert goed op de toepassing van de Code Diversiteit en Inclusie. Ze streeft ernaar een inclusieve organisatie te zijn, waarin alle medewerkers mogen uitdragen wie zij zijn, en achtergrond, overtuigingen en voorkeuren geen rol spelen bij benoemingen of beloningen. De algemeen

directeur, artistiek leider en de voorzitter van de raad van toezicht hebben een biculturele achtergrond. De raad vindt diversiteit in de raad van toezicht goed belegd, zowel in expertise als culturele achtergrond. Te prijzen valt met name de vanzelfsprekendheid die doorklinkt in deze diverse samenstelling. Wel valt op dat de medewerkers in niet-artistieke functies weinig cultureel divers zijn. De raad zou graag zien dat de instelling op dat vlak maatregelen treft.

In 2020 volgen medewerkers een *unconscious bias*-training. Ook is de instelling aangesloten bij Theater Inclusief, waarbinnen ze gebruik maakt van HR-training op het gebied van inclusieve werving en selectie. De raad ziet de toepassing van de code ook terug in de diverse samenstelling van het publiek. Om ook inclusief te zijn voor een niet-Nederlandstalig publiek werkt de instelling bij NITE-voorstellingen met Engelstalige boventiteling.